

Gaarne deelen wij op verzoek mede de lijst van de Deputaten, die door de Synode van Rotterdam werden benoemd, daar het stellig nog eenige weken zal duren alvorens de gedrukte Acta kunnen worden verzonden.

Door de Synode werden benoemd als Deputaten tot de Correspondentie met de Hooge Overheid:

Prof. Dr. H. Ravinck te Amsterdam (met de samenroeping belast); Prof. Dr. H. Bouwman te Kampen, br. H. Colijn te 's-Gravenhage en als hunne Secundi:

Prof. Dr. A. G. Honig te Kampen, Prof. Dr. H. H. Kuyper te Amsterdam en Dr. B. van Schelven te Amsterdam;

Als Deputaten tot de Correspondentie met de Buitenlandsche Kerken:

Prof. L. Lindeboom te Kampen, Dr. J. van der Linden te 's-Gravenhage, Dr. B. van Schelven te Amsterdam (met de samenroeping belast) en br. A. W. Schippers te 's-Gravenhage.

Als Deputaten tot de Generale Kas voor Emeriti-Predikanten, Predikanten Weduwen en Weezen: Br. H. Brink te Beilen, Br. G. J. Brugsma te Leeuwarden, Dr. D. Pol te Bieboek, Dr. W. B. Renkema te Duisburg (met de samenroeping belast) en Dr. A. Schweitzer te Bieboek.

Als Deputaten tot de Zending onder de Joden: Dr. H. C. van den Brink te Dieren, Dr. J. Douma te 's-Gravenhage (met de samenroeping belast), Dr. J. P. Tazelaar te Weesp en Dr. J. D. van der Velden te Kralingen; en als Secundi: Dr. G. Doekes te Nieuworp, Dr. J. C. Sikkel te Amsterdam en Dr. W. Verhoef te Zeist.

Als Deputaten tot de Zending onder de Heidenen en Mohammedanen: Dr. W. Breukelaar te Zaandam, Dr. H. Dijkstra te Smilde (met de samenroeping belast), Dr. L. G. Goris te Zevenbergen, Dr. J. Hanja P. te Steenwijk, Dr. G. F. Kerkhof te Souburg, Dr. J. P. Klaarhamer te Wommels, Dr. J. Krüger te Maarssen, Dr. J. D. van der Munnik te Leeuwarden, Dr. C. W. E. Ploos van Amstel te Delft, Dr. W. B. Renkema te Duisburg, Dr. H. Scholten te Zuidhorn en Dr. F. W. Slijter te Maassluis;

Als Deputaten tot de oefening van het verband tusschen de Geref. Kerken en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit: Dr. W. Breukelaar te Zaandam, Dr. K. Fernhout te Amsterdam, Dr. W. H. Gispert jr. te Zwolle, Dr. P. J. W. Klaarhamer te Utrecht (met de samenroeping belast), Dr. J. C. de Moor te Amsterdam en Dr. J. D. van der Munnik te Leeuwarden; en als Secundi (naar volgorde) Dr. J. H. Landwehr te Rotterdam, Dr. J. Hanja P. te Steenwijk en Dr. J. J. Miedema te Groningen;

Tot het uitschrijven van een Bededag: de Classes 's-Gravenhage';

Als Deputaten tot het bijwonen der peremptoire examina in de Classes Bentheim: Dr. W. A. van Es te Leeuwarden, Dr. H. W. Laman te Assen, Dr. M. Meijering te Wildervank, Dr. C. L. F. van Schelven te Wageningen en Dr. C. C. Schot te Hardenberg (met de samenroeping belast);

Als Deputaten naar Art. 4 der Zendingsovereenkomst: Dr. H. Dijkstra te Smilde (met de samenroeping belast), Prof. Dr. W. Geesink te Amsterdam, Prof. Dr. T. Hoekestra te Kampen, Prof. Dr. A. G. Honig te Kampen, Prof. Dr. H. H. Kuyper te Amsterdam; en als hunne Secundi: Prof. Dr. H. Bouwman te Kampen, Prof. Dr. F. W. Groshede te Amsterdam, Dr. J. Hanja P. te Steenwijk, Prof. Dr. J. Ridderbos te Kampen, en Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt te Amsterdam;

Als Deputaten tot de behartiging van de Geestelijke belangen van de Gereformeerden in Argentinië: Dr. K. Fernhout te Amsterdam, Dr. J. H. Landwehr te Rotterdam (met de samenroeping belast) en Br. E. G. Meender te Rotterdam;

Als Deputaten tot de verbetering van de Predikantsakten:

Br. A. J. L. van Beek Calkoen te 's-Gravenhage, Dr. J. Hanja P. te Steenwijk, Prof. Dr. H. H. Kuyper te Amsterdam, Prof. L. Lindeboom te Kampen, met de samenroeping belast, Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt te Amsterdam en br. L. de Vries H. te Groningen;

Als Deputaten tot de beschrijving van de algemeene beginselen en regelen der Evangelisatie: Prof. Dr. H. Ravinck te Amsterdam (met de samenroeping belast), Prof. Dr. H. Bouwman te Kampen en Prof. Dr. H. H. Kuyper te Amsterdam, en tot Secundi Prof. Dr. J. Ridderbos te Kampen en Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt te Amsterdam;

Als Deputaten tot de verzorging van de verstrooide Gereformeerden in onze Oost-Indische Bezittingen: Br. Hendr. Bos te Rotterdam, Br. H. Colijn te 's-Gravenhage, Dr. K. Dijk te 's-Gravenhage (met de samenroeping belast), Br. A. W. F. Idenburg te 's-Gravenhage, Dr. G. Keizer te Tiel en Dr. J. C. de Moor te Amsterdam;

Als deputaten tot de Samenstelling van een Rapport over het verzoek van de Chr. Geref. Kerk in Noord-Amerika inzake de Echtheid:

Prof. Mr. A. Anema te Amsterdam, Prof. Dr. H. Ravinck te Amsterdam, Prof. Dr. H. Bouwman te Kampen, Prof. Dr. F. W. Groshede te Amsterdam, Prof. Dr. H. H. Kuyper te Amsterdam, Dr. J. H. Landwehr te Rotterdam (met de samenroeping belast), Prof. Dr. J. Ridderbos te Kampen, en Dr. B. van Schelven te Amsterdam;

Als Deputaten voor de geestelijke verzorging der Militairen:

Dr. L. Bouma te Middelburg, Br. J. Donner te Goes, Dr. A. H. van Minnen te 's-Gravenhage, Dr. J. Vonckenberg te Zwijndrecht (met de samenroeping belast) en Dr. J. de Vries te Tilburg;

Als Deputaten in zake Karssemeijer te Loosdrecht: Dr. C. B. Ravinck te Rotterdam.

dam, Prof. Dr. H. Bouwman te Kampen, (met de samenroeping belast) en Br. M. van Muiswinkel te Zwammerdam.

Als Roepende Kerk: de Kerk van Leeuwarden;

Als Deputaat tot de behartiging van de Gereformeerden in Rijn-Pruisen en Westfalen bij de Overheidspersonen in Duitschland: Dr. C. L. F. van Schelven te Wageningen;

Als Archiefbewaarder Kerk: de Kerk van Amsterdam.

G. KEIZER, l. t. Syn. Secr.

Tiel, Sept. '17.

Dr. H. H. K.

Leestafel.

1. STEDEN DES TIJDS. Maandschrift voor Christendom en Cultuur. Zesde jaargang. Nr. 10-11. Utrecht G. L. A. Roys, 1917.

Een aenzaal geleerden leverde voor deze dubbele Aflevering elk een bijdrage, waarin zij de REFORMATIE van uit hun eigen standpunt bezien. Reeds deze omstandigheid doet het openen van nieuwe gezichtspunten verwachten en in deze verwachting wordt de lezer dan ook allerminst teleurgesteld. Zoo en niet anders schrijft hier Dr. J. W. PONT over MAARTEN LUTHER; Dr. H. H. KUYPER over DE REFORMATIE IN NEDERLAND EN DE ERKENNING DER REFORMATIE IN VERSCHILLENDE LANDEN. Volgt een artikel van Dr. W. J. AALDERIS: DE REFORMATIE EN HET CULTUUR; van Dr. J. TH. DE VRIES: DE REFORMATIE EN DE STAATSKUNDE; van Mr. P. A. DIEPENHORST: DE REFORMATIE EN HET ECONOMISCH LEVEN; terwijl in het slotartikel Dr. J. R. SLOTERMAKER DE BACINE OVER DE REFORMATIE EN DE TOEKOMST behandelt.

De plaatsruimte waarover ik voor mijn Leestafel te beschikken heb, verbiedt mij, hoe sterke neiging ik er ook toe heb, op een nadere bespreking van dit aenzaal artikelen in te gaan. Laat mij daarom alleen zeggen, dat in deze Augustus-September-Aflevering van de STEDEN DES TIJDS, waarvan de Uitgever, naar verluide, een beperkt aantal exemplaren ook afzonderlijk verkrijgbaar stelt, door de samenwerking van het hierboven genoemde aenzaal hooggeleerden een volledig en altijd beelend van de Reformatie der 16e eeuw is gegeven en de lezer er dus alles in vindt wat hij, nu 31 October na, van de Hervorming weten moet.

2. Mr. D. P. D. FABRIS. HET REUWERTH DER KERKEHVERFORMING. Drukkerij Wed. G. van Soest, Amsterdam 1917.

Dit jongste studie van Mr. FABRIS, een boek van 143 bladzijden, biedt nog een ander en nieuw gezichtspunt aan, en wel een dat al terstond uitkomt doordat hij als motto, op omslag en titelblad, een woord liet afdrukken uit het in 1849 door L. A. WORMER geschreven optel, waarvan GROEN, die ver zo hartelijk mee ingesloten was, in 1864 een afzonderlijke uitgave betorgde en dat tot opschrift heeft: DE ONKERKELIJKE RICHTING DIE ZICH BIJ DE GELOOVEN OPENBAART.

De hoogleeraar FABRIS beschouwt hier de Reformatie van uit het oogpunt der Kerk als instituut, die zich bewijst is met haar belijdenis pilaar en vastigheid der waarheid te zijn en hij bestrijdt dan, gelijk in hun dage, GROEN VAN PRINSTERER en WORMER deden, de onkerkelijke richting die zich in onze dagen bij de gelovigen openbaart.

Een zeker niet overbodig werk.

En wie de toegenomen onkerkelijke richting ook onder onze jongere kerkgenooten gadeslaat, zal reeds daarom met dit, door even groote liefde voor de zielen als voor de Kerk geïnspireerde en aan alle engstige kerkme gepeende boek, hartelijk zijn ingenomen.

Het is verdeeld in vijf hoofdstukken.

In het eerste: HET BEGRIIP KERKEHVERFORMING wijst de schrijver er op, dat, terwijl het tijdvak tusschen de Apostelen en de Hervorming als gemeenschappelijk verleden van de Protestant en Roomschen is te beschouwen (p. 16), wij Protestanten aan het woord 'Kerkehverforming' het begrip verbinden, dat de Kerk die gedoemd was, toen is gereformeerde en er middelen, val kan de Roomsche dit uiteraard niet toevergen, geen nieuwe Kerk is ontstaan. En zoo ook, zegt hij terecht, houden onze Gereformeerde Kerken staande, dat zij een van belijdenis met de Gereformeerde Kerken van de 17e en 18e eeuw en levend naar de Kerkenoordening destijds aanvaard, als overeenkomstig Gods Woord, na de Reformatie der vorige eeuw geen nieuwe Kerken zijn.

In het volgende hoofdstuk toont hij, in tegenstelling met wat het rationalisme voor beginsel van de Reformatie wil doen doorgaan, dat het 'gezag van de Heilige Schrift' met 'de rechtvaardiging door het geloof' de BEGINSELEN DER KERKEHVERFORMING zijn.

Zonder te kort te doen aan de betekenis der overigen, dankt mij toch het derde hoofdstuk dat HERVOORMING VAN DE KERK betiteld is, het voorlaatsste. Van de 143 bladzijden beslaat het dan ook niet minder dan 63; schier de helft van het boek.

Het vangt aan met de, ook mijns inziens, juiste opmerking: 'De hervorming van de Kerk is de gedachte, die bij de aanstaande herdenking op den voorgrond heeft te staan.' En daaruit maakt de schrijver de eveneens niet onjuiste gevolgtrekking dat de Modernen, bij wie van kerkelijk besef niet te bespeuren valt, van medewerking zijn uitgesloten. 'Maar, beperkt men zich tot wie aan een openbaar geloof, — is men dan althans van ware liefde voor de Kerk verzekerd?

En hier komt Prof. FABRIS dan op de strekking van zijn boek: de bestrijding van de onkerkelijke richting, die zich bij vele gelovigen openbaart en nog openbaart.

Openbaart onder de gelovigen in het Hervormd Kerkgenootschap in de dagen van GROEN VAN PRINSTERER, en hij, de kenner van GROEN's leven en schriften, gaat dan allereerst verhalen van diens arbeid, strijd en worsteling, gedurende veertig jaren, om onder de broederen de eerste beginselen van kerkelijk leven en kerkelijk bewustzijn te verlevendigen.

'n Keurig expose waarmee zeker, bij de weinige bekendheid met GROEN's betekenis ook voor de Kerk bij de jongere generatie, geen overbodig werk is verricht.

In dit expose gaat het over GROEN's opkomen tegen het verflauwen van het gevoel voor het recht der Kerk en daarmee het verslappen van het kerkelijk besef, vlamhangend met gemis van inzicht omtrent de betekenis van de Formulieren of symbolische Schriften der Kerk. Over zijn beoordeeling van VINET, 'gelooft christen, maar bij wiens individualistische opvatting de Kerk is een menselijke maatsel, een genootschap van godsdienstig gelijkgezinden en hare belijdenis als het statuut eener vereeniging. Verder over GROEN's bestrijding van DA COSTA's denkbeelden omtrent de Belijdenissen, welke denkbeelden ik kortelings

halve als een miskenning van de continuïteit met het verleden der Kerk meen te kunnen aanduiden en die, zoals FABRIS schrijft, moeiteloos op een 'onderminning der Kerk'. En ten slotte gaat het in dit expose over GROEN's bestrijding van de Ribbische, met name van CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE en GUNNING.

En na dit zijn lezers een blik in het verleden te hebben doen slaan, richt hij, altijd weer naar de strekking van zijn boek: de onkerkelijke richting, die zich bij vele gelovigen openbaart, in het tweede gedeelte van dit hoofdstuk den blik zijns lezers op het heden.

Hier waarschuwt hij tegen het 'de eenheid der gelovigen, de algemeene Katholieke Kerk te stellen tegenover de bijzondere Kerken en weer Wormer citerend, schrijft hij: 'De eenheid en Katholiciëit van de anders zoo zeer verdeelde christelijke Kerk, is bewaard gebleven in den doop.'

'De heilige waarheid van de eenheid aller gelovigen', mag niet misbruikt, en toch, dit doet wie de valsche tegenstelling maakt van de institutionele Kerk met de algemeene Katholieke. Een misbruik dat tot verwarring en kerkelijk bewustzijn leidt. En hij verwijst hier, bij wijze van analogie, naar het verslappen van het nationale bewustzijn terwille van het algemeene menscheidsbewustzijn.

'Een zoodanige valsche tegenstelling is even verkeerd als, misschien nog schadelijker dan het uiterste naar den anderen kant, dat eenig kerkelijk instituut zich alleen als de Kerk van Christus beschouwt.' (p. 100).

In het derde en laatste gedeelte van dit derde hoofdstuk toont de schrijver dan met de stukken aan, hoe de onkerkelijke richting onder de gelovigen bevordert werd en nog bevordert wordt door het Hervormd Kerkgenootschap, en dit daardoor steun aan Rome biedt.

Het vierde hoofdstuk: DE HERVOORMING BUITEN DE KERK, dankt mij, hoe lezenswaardig op zich zelf ook, te zijn een toegift.

'n Toegift die echter dankbaar is te aanvaarden, wijl hier, bij de bespreking van de verschillende onderwerpen, zoals: het wereldlijk gezag, het huwelijk, het economische leven en de staatkundige vrijheid, de Jurist van professie aan het woord is. Zoo trof mij, waar Mr. FABRIS het daar heeft over den invloed der Hervorming op de wetenschap, zijn duidelijke uiteenzetting van het nauwe verband tusschen het ontstaan der 'Franse Juristschool' en de Hervorming. En dat te meer, omdat men, met uitzondering van de Theologie, bij de hervorming der overige wetenschappen eer aan Humanisme en Renaissance, dan aan de Hervorming dankt.

Laat mij uit het vijfde hoofdstuk: RESULT, nog deze woorden ontfangen:

'De Hervorming is strijd. Immers heeft haar beginsel niet uitgewerkt met wat is geschied in de 16e eeuw.

'En zijn juist in de vierde eeuw der Kerkhervorming zelfs vele gelovigen medegedeeld door den alle Christendom bedreigenden onkerkelijke geest, zoo ligt ommiddelbaar de dure plicht voor de hand om thans met kloekheid, in heiligen zin tegenover de zoo verleidelijke doling op te komen.

Van dezen plicht heeft op deze wijze Mr. FABRIS zich met het schrijven van dit zijn boek gekweten.

G.

Officiële Berichten.

Aan de Gereformeerde kerken in Nederland.

De Synode van de Gereformeerde kerken, onlangs te Rotterdam gehouden, droeg aan Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid op, om met afgevaardigden van de Protestantische Christelijke kerken in ons vaderland in overleg te treden over een gemeenschappelijk te houden ure der verootmoediging en des gebeds.

In een vergadering van afgevaardigden, die Woensdag 12 Sept. 11. te Utrecht samen kwam, werd daarvoor vastgesteld de morgengodsdiens-oefening van Zondag 7 Oct. e.k.

Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid hebben daarom de eer, alle Gereformeerde kerken dringend te verzoeken, om de samenkomst der gemeente in den morgen van dien dag voor zulk een ure van verootmoediging en gebed af te sonderen.

Een nationale vast- en bededag, gelijk door sommige kerkelijke vergaderingen wenschelijk werd geacht, kan door de Regering naar haar eigen verklaring moeilijk worden uitgeschreven.

Des te meer is het een verheffende gedachte, dat alle Protestantisch-Christelijke kerken, door hare afgevaardigden, vrijwillig en eenparig het besluit hebben genomen, om op genoemde Rustdag zich gemeenschappelijk voor Gods aangezicht te verootmoedigen. Zijn genade in te roepen voor verging der schuld in deze tijden ook door de kerken op zich geladen, en van Hem af te smeken het herstel van vrede en samenwerking tusschen de volken.

In de samenkomsten der gemeente op Zondag 7 Oct. e.k. zal dan tevens voorlezing geschieden van een getuigenis, dat door genoemde afgevaardigden werd opgesteld en waarmee de Synode van de Geref. Kerken, na daarvan in een zitting met gesloten deuren te hebben kennis genomen, zonder eenige aanmerking hare instemming betuigt.

Opdat dit getuigenis niet eerder in de pers gepubliceerd worde dan daarvan in de kerken voorlezing is geschied, wordt het aan de kerkeraden eerst toegezonden in de week van 1 Oct. a.s. en wordt de pers dringend uitgenoodigd, daaraan geen publiciteit te geven vóór Zondag 7 October.

De Deputaten,
H. RAVINCK, Voorzitter.
H. COLYN.
H. BOUWMAN, Scriba.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken.

ZEVENDE ZITTING.

Dinsdag, 4 September.

De praeses opent de vergadering, laat zingen Ps. 133: 3, leest Ps. 138 en gaat voor in gebed.

De opgekomen secundi-afgevaardigden betuigen daarop, instemming met de Belijdenis. De Synode gaat over in Comité-general.

Nadat de deuren weer zijn geopend, worden de notulen van Vrijdag 31 Augustus gelezen en goedgekeurd.

De Praeses deelt mede, dat van Dr. A. Kuyper Sr. het navolgende telegram is ontvangen:

Iknen Herr Vorsitzer und der Synode mein tiefgefühltes Dank für die mein Herr erquickende Depesche die Ich empfangen mochi. Ruhe auf Ihre Zusammenkunft der Segen unseres Herrn und sei tief von uns allen gefühlt wie schmerzlich es zu bedauern ist dass in diesen bangen Kriegzeiten das... (censur) internationale Charakter unseres Kirchenverbandes noch

so weit von dem durch unsere Väter vor Dreihundert Jahren gestellten Ziel entfernt ist.

Dr. A. KUYPER.
Weiszerhirsch.

Aan de orde komen de punten M. 10, 11, 12, 13, 14, in verband met de 'Resolution of the Federal Council of the Dutch Reformed Churches in the four Provinces of South-Africa' en het schrijven van de Synode der Ned. Herv. Kerk in zake den huidige wereldkrijg. Rapporteur Prof. Dr. H. Ravinck. In overeenstemming met het door Z.H.Gel. uitgebracht advies, wordt besloten,

1. Haar steun te verleen aan de poging, die reeds door de Protestantisch-Christelijke Kerken in het werk werd gesteld, om een gemeenschappelijk getuigenis in dezen geest te doen uitspreken.

2. Hare goedkeuring te hechten aan het manifest, dat door afgevaardigden der Kerken werd opgesteld en haar ter kennismaking werd toegezonden.

3. Eene Commissie te benoemen, die met voormelde afgevaardigden overweegt, wat er in deze zaak verder te doen zij.

4. Als leden der Commissie aan te wijzen de te benoemen Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid.

5. Aan deze Commissie op te dragen, om met de afgevaardigden der andere Kerken te overleggen, of het niet mogelijk zij, dat het manifest op een en dezelfde Rustdag in alle Protestantische Kerken in Nederland aan de gemeenten wordt bekend gemaakt en daarmee een ure der verootmoediging en des gebeds verbonden worde.

6. Aan de Commissie te verzoeken, om den tijd van zulk een gebeds-ure aan de Geref. Kerken in de bladen bekend te maken en het houden daarvan dringend aan te bevelen.

7. Aan genoemde Commissie in last te geven, om met de afgevaardigden der andere Kerken er toe mede te werken, dat bovengemeld manifest ter kennis van de Regering worde gebracht, en eindelijk ten Slot Deputaten voor de correspondentie met de Buitenlandsche Kerken uit te noodigen, om van dit besluit kennis te geven aan den 'Federal Council van de Ned. Geref. Kerken in Zuid-Afrika.

Verzorgers brengen Prof. Dr. H. H. Kuyper rapport uit over I. 1 (over het rapport van de Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid). Besloten wordt:

1e. den Deputaten dank te zeggen voor den door hen verrichtten arbeid en dien dank in het bijzonder over te brengen aan Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, die verzoekt heeft voor een benoeming niet verder in aanmerking te komen.

2e. het rapport van deputaten goed te keuren en dit rapport als bijlage in de acta der Synode op te nemen.

Ook wordt, naar aanleiding van het desbetreffend gesproken door Prof. Lindeboom, besloten aan Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid op te dragen, bij de Overheid er op aan te dringen, dat gezangen, die lid zijn eener Geref. Kerk, hun geestelijke verzorging mogen ontfangen van onze eigen Kerken.

Voorts rapporteert Prof. Dr. H. H. Kuyper over punt I. 2 (voorstel van de Part. Synode van Overijssel inzake het misbruiken van 'Heeren Naam in het leger, het bij verlof gedwongen reizen op Zondag der militairen en subsidie der Milit. Tegenisten). Besloten wordt:

1e. de sandacht te vestigen op hetgeen de Synode van 's-Gravenhage (Art. 127) besloten heeft en dit besluit in hare Acta op te nemen;

2e. aan de Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid het verzoek van de Particuliere Synode van Overijssel over te brengen en hun mandaat te geven om, wanneer zich bepaalde feiten mochten voordoen, die tot klachten in dit opzicht aanleiding geven, in naam der Gereformeerde Kerken de sandacht der Regering op deze feiten te vestigen en op het nemen van maatregelen daartegen, zoover het mogelijk is, aan te dringen.

De V. d. Veen brengt rapport uit over J. 4 (Rapport van den Deputaat ter behartiging van de belangen der Nederl. Gereformeerden bij de Overheidspersonen in Duitschland). Besloten wordt:

1. Den broeder Deputaat dank te zeggen voor de welwillendheid, waarmee hij deze drie jaren zijn mandaat heeft vervuld.

2. De Classis Arnhem te verzoeken één van hare Deputaten voor den arbeid onder de Gereformeerde Nederlanders in Rijn-Pruisen en Westfalen aan te wijzen, waartoe de Gen. Synode gaarne Dr. C. L. F. van Schelven van harte aanbeveelt; aan welken deputaat de Gen. Synode het mandaat geeft op te treden ter behartiging van de belangen der Nederlandse Gereformeerden bij de Overheidspersonen in Duitschland, naar Art. 138 van de Acta der Gen. Synode van Utrecht van 1905, met verzoek om van dezen arbeid rapport te doen op de e.k. Synode.

Dr. Renkema rapporteert over J. 6 (Rapport over het bijwonen van het peremptoire-examen in Bentheim en Oost-Friesland). Besloten wordt dit rapport voor kennisgeving aan te nemen, en weder Deputaten te benoemen.

Namiddag 4 Sept.

De Praeses heropent de vergadering en laat zingen Psalm 89: 1.

Voortgezet wordt de jongstleden Vrijdag aangevangen behandeling van punten F. 6, 7 en 8 (Verzorging van Em-predikanten, predikantsweduwen en -weezen). De rapporteur Prof. Dr. H. H. Kuyper bespreekt uitvoerig den rechtsplaat der plaatselijke kerken, om te zorgen voor hare eigene Engelt en, en wijst op de aannemende wijze waarop de bestaande regeling tot dusver gewerkt heeft, op de bezwaren die bestaan tegen onderlinge verrekking door de kerken, en ook op de incompetentie der Gen. Synode en der andere meerdere kerkelijke vergaderingen om zich met zoodanige onderlinge verrekking in te laten. Verschillende broeders voeren over deze zaak het woord.

Door Prof. Jäger, afgevaardigde van Bentheim en Oost-Friesland, die thans vertrekken moet, worden de besprekingen even onderbroken, en neemt Z. Berw. op hartelijke wijze van de Synode afscheid. De Praeses beantwoordt dit namens de Synode.

De besprekingen zijn daarna hervat, waarna ten slotte besloten werd:

1. Ook nu de verrekken en voorstellen in zake Art. 13 K.O. ter zijde te leggen.

2. Wederom uit te spreken, dat zij de regeling ter verzorging van emeriti-predikanten, predikantsweduwen en -weezen onveranderd wenschte te handhaven.

3. Aan de plaatselijke kerken aan te bevelen, met het oog op de vervulling harer plichten uit Art. 13 K.O. voortvloeiend, een fonds te vormen, ten einde daaraan zoveel mogelijk voor de pensionen der Emeriti-predikanten en -weezen te zorgen.

Ten slotte rapporteert Dr. Goudappel over J. 3 (de geestelijke belangen der Gereformeerden in Argentinië). De besprekingen over deze zaak zullen morgen worden voortgezet.

De Voorzitter laat zingen het laatste vers van Psalm 105, gaat voor in dankgebed en sluit de vergadering.

Achtste zitting, Woensdagmorgen 5 Sept.

De Praeses opent de vergadering, laat zingen Psalm 119 vs. 45, leest Psalm 119 vs. 89-96 en gaat voor in gebed.

De Notulen van Dinsdag 4 Sept. worden gelezen en goedgekeurd.

Van H. M. de Koningin is ingekomen de volgende dankbetuiging:

Hare Majesteit de Koningin heeft mij opgedragen de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland Harer Majesteits oprechten dank over te brengen voor de aangeboden gelukwensen.

De Particulier Secretaris van H. M. de Koningin, w.g. VAN GEEN.

Dr. S. Grijndanus deelt mede, dat hij onder biddend opriet tot den Heere de benoeming tot Hoogleraar aan de Theol. School wenschte aan te nemen. De Praeses vertoelt de blijdschap der Vergadering daarover, en wenschte hem de hulpe des Heeren toe in zijnen toekomstigen arbeid.

Voortgezet worden de besprekingen, den vorigen dag aangevangen, over de geestelijke belangen der Gereformeerden in Argentinië.

Besloten wordt:

1. Aan Deputaten dan dank der Synode over te brengen voor hunnen zeer gewichtigen arbeid en hen te dectageren.

2. Het rapport met den staat van ontvangsten en uitgaven als bijlagen op te nemen in de Acta.

3. Het voorstel der Deputaten tot besluit te verheffen:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, aangekomen te Rotterdam op 28 Aug. 1917,

nader overwegende het verzoek der Nederlandse Gereformeerde Kerken in Argentinië, zijnde die te Buenos-Ayres, Tres Arroyos en Rosario, om opgenomen te worden in het kerkverband van de Gereformeerde Kerken hier te lande,

gelezen de stukken die doen blijken, dat al de Argentijnse Kerken, evenals die in Nederland, de drie formulieren van Eenigheid: de Nederlandse Geloofsbelijdenis, den Heidelberg Catechismus en de Leetregelen van Dordrecht, aanvaarden als akkoord van kerkelijke gemeenschap en leven bij de Dordtsche Kerkenoordening van 1618/19, gelijk die laatste niet herzien en gewijzigd door de Generale Synode van Utrecht in 1905,

gezien dat genoemde Kerken leven in behoorlijk geregeld classiaal verband,

en gehoord het advies van Deputaten der laatste gehouden Generale Synode voor de geestelijke belangen der Gereformeerden in Argentinië, besluit aan het verzoek dezer Kerken te voldoen door de classis Buenos-Ayres toe te voegen aan de classis Rotterdam-Holland, zuidelijk gedeelte; haar middelen recht gevend zich ter genoemde Particuliere Synode, op de wijze als in de Kerkenoordening aangegeven, te doen vertegenwoordigen, en al die hulp en steun te ontfangen, welke Kerk, die in één kerkverband leven, om Christus wille elkanter schuldig zijn;

en verzoekt der Part. Synode van Zuid-Holland, zuidelijk gedeelte, haar deze hulp en steun te willen bieden, zooveel als mogelijk is; waartoe naar het oordeel der Synode, met het oog op den grooten afstand, mer dienste zal kunnen zijn, dat de Part. Synode van Zuid-Holland, zuidelijk gedeelte, de classis Rotterdam deputeert, om tusschentijds met de classis Buenos-Ayres zooveel noodig te correspondeeren en de Kerken in Argentinië in dringende gevallen van advies te dienen.

sluitende dit alles, met aanmerking van de weezelns abnormale omstandigheden, waarin de Argentijnse Kerken voortdurend verkeeren, niet in de bereikbaarheid van de Diaconen des Woords dezer Kerken bij de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Dr. Aalders rapporteert over de punten H. 1-7 en 9 (Evangelisatie). Na breede discussie wordt besloten:

1e. een drielid Deputaten te benoemen en twee secundi met opdracht om de volgende Generale Synode te dienen van advies inzake de algemeene beginselen en regelen, welke voor den Evangelisatie-arbeid behooren te gelden;

2e. de Kerken met allen nadruk op te wekken in den aangevangen Evangelisatie-arbeid niet te vertragen en, wanneer die arbeid nog niet aangevangen werd, de hand aan den ploeg te slaan.

Dezelfde rapporteert over H. 8 (verzoek van de Part. Synode van N.-Brabant en Limburg om weder een aanbeveling aan alle Kerken tot steun van den Evangelisatie-arbeid aldaar te mogen ontfangen).

Besloten wordt aan dit verzoek te voldoen.

Prof. Dr. Ridderbos brengt rapport uit over het Gravamen van Prof. L. Lindeboom tegen de rinsende in het gebed bij den Kinderdoop: met Hem in Zijn dood begraven worde. Nadat Prof. Lindeboom en andere Broeders het woord hebben gevoerd, besluit de Synode:

Kennis genomen hebbende van het bezwaar door Prof. Lindeboom ingediend tegen de uitspraak: 'met Hem in Zijn dood begraven worde' van het gebed uit het Formulier voor den Kinderdoop,

waartende de grondige wijze, waarop hij dit bezwaar heeft toegelicht,

intusschen overwegende:

a. dat tot een incidentele wijziging der liturgie nooit anders dan om gewichtige en dringende redenen moet worden overgaan.

b. dat aangeande bedoelde uitdrukking in ieder geval goedgekeurd moet worden, dat ze in geenlei opzicht afbreuk doet aan hetgeen in Rom. 6: 3, 4 en elders door de H. Schrift geleerd wordt; maar dat ze verkeer eener geheel Schriftuurlijke gedachte op niet onduidelijke wijze uitdrukt,

uit te spreken, dat er voor haar thans geene genoegzame reden is, om op deze zaak nader in te gaan.

Buitenland.

Duitschland. Een verklaring van Elzassers en Lotharingers.

De Evangelische weekbladen in Elzas-Lotharingen hebben deze dagen de volgende verklaring in hare kolommen opgenomen:

'Er dreigt een gevaar, dat de oorlog verlegend wordt om ons land Elzas-Lotharingen,